

Arjessa mukana

HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN ASUKASLEHTI | 3 / 2024

Lammi viettää
650-vuotisjuhlavuotta

s. 3

Hämeenlinnassa
painuttiin hiiteen

s. 4

Valoilmiö tuo valoa ja
iloa marraspimeyteen

s. 8

Sisällys

Lammi viettää 650-vuotisjuhlavuotta.....

3

Hämeenlinnassa painuttiin hiiteen.....

4

Hämeenlinnan museoissa tapahtuu myös talvella.....

6

Luovaamo antaa tilaa luovuudelle.....

7

Valoilmiö tuo taas iloa ja valoa marraspimeyteen.....

8

Alvettulan koulussa nostetaan luontopainotteisuus esille.....

10

Monipuolisia uratarinoita ja merkityksellistä työtä.....

12

Intiassa liika ei ole liikaa.....

14

Nuorten Hämeenlinna - toimintaa koulussa ja vapaalla.....

16

Lumoava ja monimuotoinen Hämeenlinna.....

17

OpinTyö-valmennuksessa opitaan tekemällä.....

18

Kansainvälinen yritysneuvonta aloitti toimintansa kesällä.....

19

Kansainvälinen palveluneuvonta - uusi nimi, tuttu palvelu.....

19

Tärkeimmät puhelinnumerot.....

20

SEURAA SOMESSA

- Hämeenlinnan kaupunki

 Visithameenlinna.fi
- @hameenlinnankaupunki

 @visithameenlinna.fi
- Hämeenlinnan kaupunki

- The City of Hämeenlinna

ARJESSA MUKANA ON HÄMEEN-
LINNAN KAUPUNGIN JULKAISE-
MA ASUKASLEHTI, JOKA ILMES-
TYY VUOSITTAIN 3 KERTAA

JULKAISIJA
Hämeenlinnan kaupunki
Wetterhoffinkatu 2
13100 Hämeenlinna
viestinta@hameenlinna.fi

VASTAAVA TOIMITTAJA
Mia Hällström

TAITTO
Miika Kangasniemi

PAINOPAIKKA
Forssan Kirjapaino Oy

PAINOS
8 850

JAKELIJA
Jakelujuniorit oy

E-JULKAISU
www.hameenlinna.fi/
asukaslehti

KANNEN KUVA
Miika Kangasniemi

ISSN-L 1796-2501
ISSN 1796-2501 (painettu)
ISSN 2323-4512 (verkkojul-
kaisu)

Arjessa mukana
–asukaslehden
päästöt on kompen-
soitu täysimääräisesti
VCS-sertifioidulla
(verra.org) metsien-
suojeluhankkeella.

MAKSA AVANTOUINNIN KAUSIMAKSU KÄTEVÄSTI NETISSÄ

Nyt on täydellinen aika aloittaa avantouintikausi Hämeenlinnassa! Hanki kausimaksu helposti verk-
kokaupasta, ja samalla maksulla pääset käyttämään
kaikkia kaupungin ylläpitämiä avantouintipaikkoja
sekä niiden pukutiloja 15.10.2025 asti. Kausimaksu
hoituu vaivattomasti verkkopankissa varauksen yh-
teydessä.

liikuttajat.fi/hameenlinna/avantouinti

ASUKASLEHDEN JAKELU

Kaupungin asukaslehti on jaossa kirjastoissa, palve-
lupiste Kastellissa, terveysasemilla, kaupoissa, mat-
kailukohteissa ja ikäihmisten asumisyksiköissä. Seu-
raava lehti ilmestyy maaliskuussa 2025.

Lehti on myös aina luettavissa osoitteessa
www.hameenlinna.fi/asukaslehti

Tavoittiko tämä lehti sinut? Voit antaa palautetta
jakelusta: viestinta@hameenlinna.fi

LAMMI VIETTÄÄ 650-VUOTISJUHLAVUOTTA

*Lammin juhlavuosi on tapahtumia täynnä. Keskiakateema väritti onnistuneesti
Pellavamarkkinoita ja historialuennot saivat väen liikkeelle. Positiivista puhetta pitäjstä
toivotaan pidettävän yllä jatkossakin.*

teksti **Maria Ilonen**
kuva **Miika Kangasniemi**

Lammin pitäjä viettää 650-vuotisjuhla-
vuottaan. Ensimmäiset kirjalliset merkin-
nät pitäjstä ovat tosin jo vuodelta 1374,
jolloin Lammilla käräjöitiin rajoista. Ky-
seisessä kirjallisessa dokumentissa maini-
taan useita lammilaisia kyliä, joten pitäjän
täytynee olla vieläkin vanhempi. Ens-
mäinen kirjallinen maininta on kuitenkin
otettu kiinnekohdaksi juhlia 650-vuotista
historiaa.

Tammikuussa pistettiin toimeksi ja järjes-
tettiin pienellä porukalla ensimmäinen
suunnittelukokous. Seuraavaan kokouk-
seen tulikin sitten jo runsaasti väkeä. Juh-
lavuoden järjestelytoimikunnan puheen-
johtaja **Sirpa Eloranta** ja sihteeri **Katja
Piipponen** kertovat, että parhaillaan 20
henkeä on osallistunut kokouksiin.
Vuoteen on mahtunut monenlaisia tapah-
tumia, joista keskiakateemalla ryydite-
tyt Pellavamarkkinat olivat vuoden pääta-
pahtuma. Alueella oli oma keskiaika-alue
kauppiaineen.
— Teema toi hyvää väriä tapahtumaan ja
esimerkiksi seurakunta oli satsannut siihen
hienosti, Eloranta kertoo.
Lammi-viikon teemana oli Lammi ennen,
nyt ja tulevaisuudessa. Tietokirjailija ja ar-
keologi Ilari Aalto luennoi Lammin esihis-
toriasta ja keskiajasta. Kulttuurikävelyn
oli yhdistetty luonto ja historia. Tapahtu-
mat vetivät varsinkin vähän vanhempaa
väkeä ja myös vuorovaikutusta syntyi luen-
non jälkeen.

— Kun peilaa menneisyyttä nykyaikaan,
näkee, miten Lammi on kehittynyt, sanoo
ylioppilaana Lammilta lähtenyt ja eläk-
keelle jäätyään pitäjään palannut Eloranta.
1970-luvun Lammi oli ihan eri paikka kuin
tänä päivänä.
Syyskuun kulttuurikäräjillä visioitiin, mil-
tä näyttää vuoden 2034 Lammi. Tällöin
myös henkilöt Lammin historiasta herätet-
tiin eloon kertomaan vaiheistaan.

Joulun aikaan kuuluu vielä useampia ta-
pahtumia, kuten joulunavaus ja itsenäi-
syyspäivän juhla. Kulttuurikeskus ARX:n
Valoilmiö-festivaali rantautuu juhlavuo-
den kunniaksi Lammille.

Kaiken kaikkiaan Eloranta ja Piipponen nä-
kevät vuoden onnistuneen tähän menses-
sä hyvin. Kaikki on tehty vapaaehtois- ja
yhdistysvoimin. Aikana, jolloin ihmisillä
on viihdykettä yllin kyllin kotonakin, on jo
saavutus, että väki on saatu liikkeelle. Vas-
tuuta tapahtumista on jaettu eri yhdistys-
ten kesken.
— Varmasti aina voisi vielä parantaa, mut-
ta se vaatisi jo enemmän aktiiveja. Hyvää
pöhinää on saatu aikaan ja ehkä tämä on
myös yhdistänyt eri yhdistysten tekemisiä,
Katja Piipponen kiittää.

Haasteena ei ole, etteikö tapahtumia oli-
si, vaan miten esimerkiksi nuoret saataisiin
niistä enemmän innostumaan tai miten
järjestää tapahtumia, jotka nuoria innos-
taisivat. Toisena haasteena nähdään myös
se, miten tavoittaa ne, joille ei tule paikal-
lislehteä eivätkä he ole sosiaalisessa medi-
assa. Tapahtumat pyritään saamaan myös

*Kuvassa juhlavuoden
järjestelytoimikunnan
puheenjohtaja Sirpa Eloranta
(edessä) ja sihteeri
Katja Piipponen*

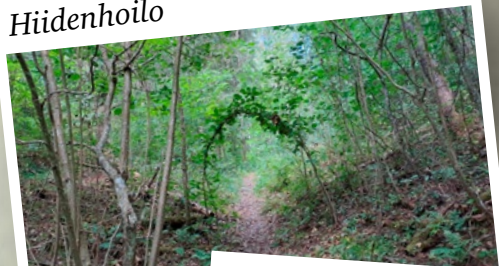
talletettua.
— Meidän tehtävämme on kirjata ja tuo-
da esiin. Sitten kun Lammilla on joskus
700-vuotisjuhlrat, tiedetään, että paljon on
tehty, sihteerinä ison työn juhlavuoden hy-
väksi tehnyt Katja Piipponen sanoo.
Vuoden tärkeänä antina molemmat pitä-
vät keskustelun heräämistä. He toivovat,
että positiivinen mieli ja puhe jatkuisivat ja
omasta pitäjstä puhuttaisiin hyvää ulko-
puolisille. Moni asia on hyvin.

HÄMEENLINNASSA PAINUTTIIN HIITEEN

teksti **Ossi Nyström** kuvat **Ossi Nyström, Miika Kangasniemi**

Nykyisen Hämeenlinnan alueella on lukuisia luontokohteita, joihin kyläyhteisöt kokoontuivat antamaan uhreja erilaisille jumalille ja vainajahengille paremman elinkeino-onnen toivossa. Näitä pääosin myöhäisellä rautakaudella perustettuja pyhiä paikkoja kutsuttiin hiiksi. Kristinuskon myötä hiisien alkuperäinen merkitys unohtui, ja niistä tuli ihmisten mielissä jättiläisten, peikkojen ja pirujen kammottavia asuinsijoja.

Hiidenhoilo

Hiilenmäki

Hiisivuori

Katumajärvi

Pyhämäki

Tänä päivänä Kutilan Pyhämäki on pyhä ennen kaikkea alueen asukkaille. Aikoinaan mäen kohdalla pysähdyttiin uhraamaan vainajille, joita oltiin viemässä kirkkoon.

Käräjämäki

Rengon Käräjämäki on ollut yhteisön kulttikeskus, jossa ratkottiin yhteisiä asioita esi-isien avustuksella. Mäen laella sijainnut tuomarinympyrä on ollut alunperin kalmisto.

Utterinvuori

Hauhon Utterinvuori on keskiaikainen rajapaikka, jonka laella kasvoi Tupsumännyksi kutsuttu vanha petäjä. Tupsumännyn kylkeen hakattiin raudanpaloja uhriksi Tupsujumalattarelle.

Hiisivuori

Pyhäjärvestä äkkijyrkkänä ko-
hoava Hiisivuori on tunnettu
muun muassa lohkareista, joil-
la hiisijättiläiset tähtäsivät Hau-
hon kirkkoa.

Lusikkaniemi

Aulangonjärveen työntyvä Lusikkaniemi tunnettiin aiemmin nimellä Hiitiönniemi. Nimi viittaa niemelä mahdollisesti sijainneeseen uhripaikkaan.

Hiilenmäki

Hattelmalan Hiilenmäellä on kuppikivi, johon jätettiin uhrilahjoja yhteisön vainajille. Kuppeihin ilmestyy kolikoita vielä tänäkin päivänä.

Katumajärvi

Katumajärvi on monien tarujen ta-
pahtumapaikka. Niiden syntyyn
ovat vaikuttaneet järven rannoilla
olevat kuppikivet, kalmistot, linna-
vuori ja uhrilähde.

Hiidenhoilo

Lammin Hiidenhoilo on vanha
uhrimetsikkö ja muinaisten tie-
täjien temmelyskenttä. Hoiloa
pitkin kulkeva polku johtaa rau-
takautiselle linnavuorelle.

Näistä ja monista muista vastaavista kohteista voit lukea enemmän juttusarjasta, joka on luettavissa osoitteessa: www.hameenlinna.fi/mystinenhameenlinna

HÄMEENLINNAN MUSEOISSA TAPAHTUU MYÖS TALVELLA

teksti *Tanja Mäki-Kulmala* kuva *Miika Kangasniemi*

HÄMEENLINNAN KAUPUNGINMUSEO:

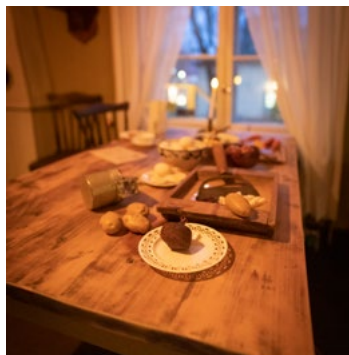
**UNESSA NÄYTTELY,
21.11.2024 -
02.11.2025**

Museo Skogsteriin marras-kuussa avautuva näyttely vie kävijän matkalle tutustumaan eri aikakausien nukkumistapoihin. Näyttely kertoo unen kulttuurihistoriasta sekä käy läpi unen ympärille rakentuneita tapoja ja esineistöä sisäkonpedeistä säätyläisten sänkyihin ja aviovuoteisiin. Lisäksi tarkastellaan unien hengellisiä ja psykologisia merkityksiä eri aikoina.

**PALANDERIN TALON
JOULU, 30.11.2024-
6.1.2025**

Tervetuloa tutustumaan entisajan herrasväen tunnelmalliseen joulunviettoon! Palanderin talon joulunavausta

vietään la 30.11. klo 11–16. Lasten lauantain tapahtumaan pääsevät ilmaiseksi sisään myös lapsen seurassa tulevat aikuiset. Hämeenlinnan kaupunginmuseon kokoelmassa on kymmeniä pieniä joulutonttujen, jotka pääsevät nyt ensi kertaa yleisön ihmeteltäväksi. Joulun taika herättää museon ja kokoelmat henkiin, kun joukko vieraita saapuu taloon!

HÄMEENLINNAN TAIDEMUSEO

**ARJEN
ABSTRAKTIOITA
– KUDELMIA
KOKOELMISTA,
10.10.2024 -
13.4.2025**

Arjen abstraktioita – Kudelmia kokoelmista on kolmiosaisen näyttelysarjan ensimmäinen osa. Kokonaisuus kääntää näkökulmaansa taidemuseon Engel-rakennuksessa vaihtuvan näyttelyn rytmisissä ja vuorovai- kutuksessa sen kanssa. Näytte- lyn eri osien teemat lomittuvat toisiinsa mutta kuitenkin niin, että näyttely on aivan eri alus- sa ja lopussa.

Kokoelmanäyttely jatkaa teemoilla: Henki ja heku- ma – Väristyksiä kokoelmista 6.5.–21.9.2025 ja Elämän näyt- tämöllä – Kohtauksia ja roo- leja kokoelmissa 14.10.2025– 15.3.2026.

**LAILA KARTTUNEN JA
ELÄMÄN VÄRIRAI DAT,
22.11.2024 - 4.5.2025**

Näyttelyssä nähdään Laila Karttusen tuotantoa luonnok- sista ryijyihin ja öljyvärimaa- lauksista tekstiiliteoksiin. Lai- la Karttunen (1895 – 1981) teki määrätietoista tutkimustyötä luovien perinteiden säilyttäjä- nä, keräten katoavia talonpoi- kaistekstiilien tekniikoita ym- päri Suomea.

Hän myös otti sulavasti hal- tuunsa kansainväliset taiteen virtaukset kubismista op-tai- teeseen. Karttusen käsissä lan- gat kasvoivat aikansa nyky- taiteeksi, ja osaksi modernin suomalaisen taiteen tarinaa. Hän omien sanojensa mukaan ”maalasi langoilla”.

LUOVAAMO ANTAA TILAA LUOVUUDELLE

Kaipaako lempipaitasi paikkausta? Onko lautapelistäsi kadonnut nappuloita tiukkojen pelisessioiden tiimellyksessä? Haluaisitteko tehdä kaveriporukalla yhteiset tiimipinssit tai askarrella valokuvista kollaasin seinälle? Kaikki tämä onnistuu Hämeenlinnan pääkirjaston Luovaamossa!

teksti *Hämeenlinnan kaupunginkirjasto / Erika Kallinen, Jenni Penttinen*
kuva *Miika Kangasniemi*

Kirjasto ideoi uudenlaista harrastustilaa hämeenlinnalaisilta tulleiden toiveiden pohjalta yhdessä kaupungin nuorisoval- tuuston kanssa. Toteutuksesta vastasi kir- jaston asiantunteva projektiryhmä ja tilan nimestä järjestettiin keväällä kilpailu. Ma- kerspace-tila Luovaamo päästiin avaamaan juhlallisoin menoin toukokuun lopulla.

**LUOVAAMOSSA
VARATTAVISSASI ON KOLME
TILAA LAITTEINEEN**

Ompeluhuoneessa käytössäsi on ompeluko- ne ja saumuri. Tilaa voi varata 30 minuutis- ta neljään tuntiin kerrallaan ja sen käyttö on maksutonta. Tilasta löytyy myös silitysrauta ja –lauta ja pöytätilaa esimerkiksi kaavojen piirtämiseen. Suosittelemme, että käyttäjät tuovat omat langat mukanaan.

3D-tulostinhuoneesta saat varattua käyt- töösi Ultimaker S3 –tulostimen. Tulos- timessa on valmiina kahta filamenttia, BrightBio tuotemerkin mustaa ja valkoista. 3D-tulostinta voi varata 30 minuutista 8,5 tuntiin kerrallaan. Kannattaa varata hy- vin aikaa tulostamisen esi- ja loppuvalmis-

teluihin ja tutustua tulostamisen ohjeisiin jo etukäteen. Tilan tietokoneella on käytet- tävissä Cura-ohjelma, jossa tulosteen mal- li käsitellään tulostuskuntoon. Tulostimen käytöstä peritään materiaalimaksu.

Askarteluhuoneesta löydät pinssikoneen ja laminointilaitteen. Tilaa voi varata 30 mi- nuutista neljään tuntiin kerrallaan. Pinssiko- ne tekee 57 mm kokoisia pinssejä ja laminoin- tilaitteeseen on saatavilla A5-, A4- ja A3- sekä käyntikorttikokoisia taskuja. Pinssipohjat ja laminointitaskut ovat maksullisia.

LUOVAAMON KÄYTTÖ

Luovaamon tilat ovat varattavissa ar- kisin ja lauantaisin, sunnuntaina ti- lat ovat suljettu. Tilat sijaitsevat pää- kirjaston toisessa kerroksessa heti ulko-ovien vieressä. Tiloihin voi tul- la max. 2 henkilöä kerrallaan.

Luovaamon laitteiden käyttöikäraja on 13 vuotta, joten alle 13-vuotiaalla on oltava mukana 18 vuotta täyttä- nyt vastuuhenkilö.

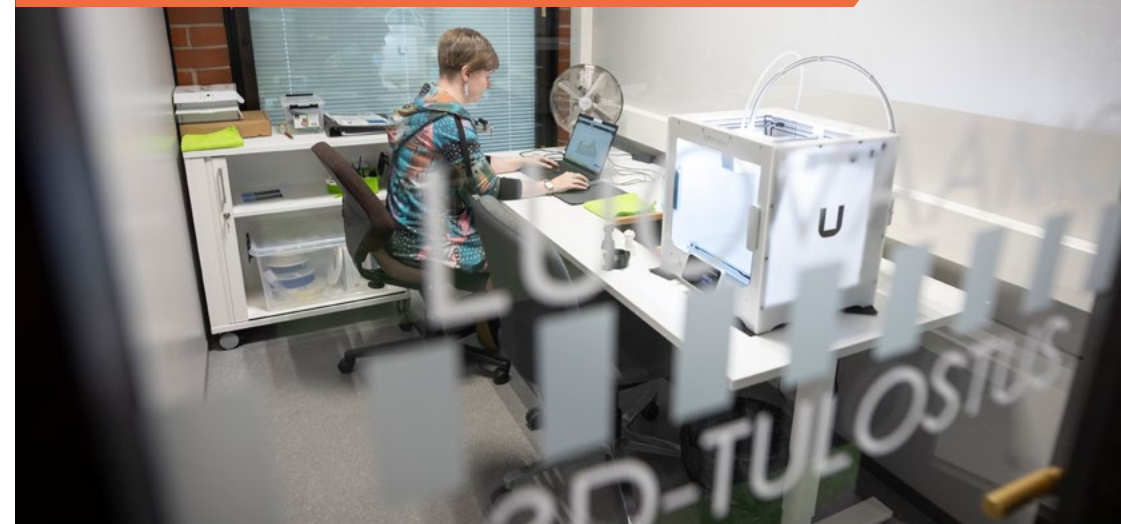
Luovaamon käyttö on omatoimista, joten henkilökunta ei opasta laittei- den käytössä. Tiloista löytyvät katta- vat ohjeet eri laitteiden käyttöön.

Tarkemmat tiedot tiloista sekä käyt- tö- ja materiaali-ohjeita löydät Va- namo-verkkokirjaston Tilat-sivulta. Vanamo-verkkokirjasto löytyy osoi- teesta vanamo.finna.fi

Luovaamon tiloja voi varata Vana- mo-kirjastokortilla osoitteessa: [kirjastontilat.hameenlinna.fi/ harrastustilat](https://kirjastontilat.hameenlinna.fi/harrastustilat)

Ota suunnaksi Luovaamo ja päästä luovuutesi irti!

Kirjastovirkailija Emmi Kaukua muokkaa asetuksia 3D- tulosteeseen parhaimman lopputuloksen aikaansaamiseksi.

VALOILMIÖ TUO TAAS ILOA JA VALOA MARRASPIMEYTEEN

Hämeenlinnalaiset hurmannut valotaidefestivaali Valoilmiö järjestetään marraskuussa jo kolmannen kerran. Lapsen oikeuksien viikolle ajoittuva festivaali on suunnattu kaikenikäisille kaupunkilaisille, mutta sen vahvuutena on lasten ja nuorten osallisuus.

teksti Minna Haveri

Valoteosten suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuu tänäkin vuonna taide- ja valoammattilaisten rinnalla satoja hämeenlinnalaisia lapsia ja nuoria. Tapahtuman tuotannosta vastaa Kulttuurikeskus ARX, jossa lasten ja nuorten osallisuus ja näkyminen osana kaupunkikulttuuria on ollut keskeisenä kehittämiskohteena muutaman viime vuoden ajan. Tänä vuonna Valoilmiön suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota kaupun-

kilaisten yhteisöllisyyden vahvistamiseen taiteen ja jaettujen kokemusten avulla. Tutuun tapaan Valoilmiö-festivaalin teokset sijoittuvat Hämeenlinnan torin ja Verkattehtaan ympäristöön ja muodostavat koko perheen ulkoiluun kannustavan kävelyreit-
tin. Valotaiteesta päästään tänä vuonna nauttimaan myös Lammilla.

Torilla yleisöä kutsuu brittiläisen Kaleider-taiteilijaryhmän Twist and Shine niminen leikkittävä valoinstallaatio. Teoskoko-
naisuus muodostuu kahdestakymmenestä

valaistusta elementistä, joilla voi luoda loistavia muotoja pareittain tai pienissä ryhmissä. Kirkon julkisivuun heijastettuna nähdään mediataiteilija **Niko Tiaisen** ja Kaurialan lukiolaisten yhteisteos. Sisällä kirkossa puolestaan Valoilmiön ensimmäiseltä vuodelta tutun **Immanuel Paxin** kukkea Flower power luo värikkään tilan monenlaisten musiikkiesitysten kokemiselle. Kirkkoa vastapäätä oleva entinen kaupungintalo niin ikään herää vielä kerran eloon.

Verkatehtaan alueella valoteoksia löytyy Pinellan puiston ympäristöstä ja Taidemu-
seon pihasta. Myös Kulttuurikeskus ARX pukeutuu valoon festivaalin kunniaksi.

TAPAHTUMA LUODAAN YHTEISTYÖSSÄ

Mittavaa kaupunkifestivaalia ei voi toteut-
taa ilman laajaa yhteistyötä. Lapsia ilah-
duttaa Sibeliuksen puistossa oranssina
hehkuva Valoleikkipuisto, joka toteutetaan
yhteistyössä OP Hämeen kanssa. Valoasema
entisellä linja-autoasemalla kutsuu kaikenikäisiä askartelemaan valo-
asusteita ja viihtymään valojen äärellä. Va-
loasema tehdään yhteistyössä Koulutus-

kuntayhtymä Tavastian kanssa.

Merkittävässä roolissa festivaalin teoksia
ammattilaisten rinnalla tekemässä ovat Ai-
mokoulu, Kaurialan lukio, Harrastus ihan
lähellä -ryhmät sekä useat koululuokat ja
varhaiskasvatus- ja perhepäivähoitoryh-
mät. Festivaalin pääyhteistyökumppanina
tekniikasta huolehtii Torvinen Showtek-
niikka.

VALOILMIÖN TÄHTENÄ LOISTAA VALOKARAVAANI

Valoilmiön lauantai-illan kruunaa Verka-
tehtaalta torille kulkeva, kaikki kaupun-
kilaiset mukaan kutsuva Valokaravaani.
Kulkueen johtohahmoina nähdään Aura
of Puppetsin ohjauksessa työpajoissa luo-
dut jättiläisvalonuket. Kulkueeseen oman
näyttävän Varjoilmiönsä tuovat Aimokou-
lun oppilaat perheineen ja opettajineen.
Valokaravaania varten ARX julkaisee lo-
kakuussa omatoimiohjeen valohahmois-
ta. Jokainen kaupunkilainen on tervetullut
osallistumaan kulkueeseen oman valoluo-
muksensa kanssa.

Valoilmiön yhteisten valojen äärelle lähti-
essä kehotamme kaupunkilaisia sammut-
tamaan kodin valot ja turhat sähkölaitteet.

VALOILMIÖ

Valoilmiön teokset sijoittuvat Hä-
meenlinnan keskustan tuntumaan
ja Lammille. Teokset ovat nähtävil-
lä 21.–23.11. klo 17–21. Valoon liit-
tyvästä oheisohjelmasta tiedotetaan
ARXin verkkosivuilla. Kaikkiin ta-
pahtumiin on vapaa pääsy. Kuvauk-
set festivaalin teoksista, työpajoista
ja esityksistä sekä listaus yhteistyö-
kumppaneista löytyvät Valoilmiön
verkkosivuilta:
www.kulttuurikeskusarx.fi/
valoilmio

*Hollantilaisen Gertjan Ademan teos Fragmented Appearances löytyy
hieman yllättävästä paikasta: Viipurintien alikulkutunnelista.*

*Tänä vuonna Valoilmiön lauantaina nähdään Valokaravaani-
kulkue. Viime vuoden festivaalilla ihastusta herättivät
Aura of Puppetsin jättiläisvalonuket. kuva Samu Ruokomaa*

*Hämeenlinnan torilla rakennetaan valaistuilla jättiläis-
palikoilla brittiläisen Kalenderin teoksessa Twist and Shine.*

ALVETTULAN KOULUSSA LUONTOPAINOTTEISUUS

Luonnonläheiset puitteet, joustavat rakenteet ja yhteinen sävel opettajien kesken mahdollistavat luontopainotteisuuden opetuksessa. Kun lapsi saa luontokokemuksia, hän haluaa aikuisenakin pitää luonnosta huolta.

teksti Maria Ilonen

kuva Miika Kangasniemi

Alvettulan koulussa perehdyttiin syyskuussa ravustukseen. Ensin koettiin katiskoja syöttikalojen toivossa, sitten rapumertoja ja lisäksi opittiin vielä niksit rapujen syömiseen. Oppilaat ovat nähneet leivän tien pöytään: syksyllä on käyty tutustumassa viljojen puuntiin ja MTK Hauhon kautta kevätkylvöihin. Ykkös-kakkosluokkien opettaja **Elise Oika-**

ri on parhaillaan luokkansa kanssa koripallokentällä, missä oppilaat opiskelevat retkipatjoilla istuen ja odottavat opettajalta lupaa syödä eväitä. Ulkoluokkaopetusta on ympäri vuoden. Yksi päivä viikosta opiskellaan kokonaan ulkona opetussuunnitelman mukaisia asioita. Myös ruokailu tapahtuu koulun pihassa olevassa kodassa.

Luonto on helppo ottaa opetukseen mukaan. Koulussa on jo valmiiksi luonnonlä-

heiset puitteet ja vuosien varrella on tehty hiihtoretkiä isovanhempien kanssa ja suunnistettu Hauhon Sisun johdolla, vierailtu lähimetsissä tai poikettu lähipelton reunassa. Viime keväänä rehtori **Jukka Isotalo**, Oikari ja kolmos-nelosluokkien opettaja **Piia Takari** totesivat, että on aika tuoda koulun luontopainotteisuus eli se, mikä Alvettulan koululle on ominaista, näkyväksi. He kokosivat yhteen jo olemassa olevia asioita ja ottivat yhteyttä tahoihin,

Luokanopettaja Piia Takari (vas), rehtori Jukka Isotalo (kesk.) ja luokanopettaja Elise Oikari (oik.)

NOSTETAAN ESILLE

joiden kanssa on aiemminkin tehty yhteistyötä. Tapahtumat on sidottu vuosikelloon. — Runko painotukselle on rakennettu siten, että vuodenkierrossa on eri yhteistyökumppaneiden järjestämiä kokemuksia ja elämyksiä ja osa on ihan meidän omin voimin toteutettavia juttuja, Isotalo kertoo. Yhteistyökumppanit ovat lähteneet mielellään toteuttamaan asioita.

— Tuntuu, että aika on sellainen, että ollaan valmiita tekemään asioita yhteiseksi hyväksi. Koulumme on niin pieni, että monet kokevat tämän helposti lähestyttäväksi. On helppoa esimerkiksi järjestää koko koululle yhteinen bussikuljetus.

Alvettulan koulussa on tällä hetkellä 28 oppilasta. Ylimääräisiä kustannuksia retkistä ei ole koululle juuri tullut. Vanhempainyhdistys Alvettulan Koulun tuki ry on tärkeä toimija ja se on anonut avustuksia esimerkiksi Hauhon Säästöpankkisäätiöltä.

Lähitulevaisuudessa on tulossa koko koulun retki Evolle. Siellä opetellaan retkeilyetikettiä. Hyömaen eränkävijät ovat luvanneet ottaa oppilaat mukaan erätulille tulevan hirvijahdin aikaan. Retket ovat oppilaiden keskuudessa odotettuja ja auttavat jaksamaan perusarkea. Niistä riittää ammennettavaa myös jälkikäteen ja kokemuksia voidaan hyödyntää hyvin muidenkin aineiden opetuksessa.

Myös ylemmät luokat opiskelevat ulkona, mutta useammat eri oppiaineet ja sisällöt eivät ole yhtä yksinkertaisia toteuttaa ulkona. Kirjoittaminen hyvässä asennossa tai laskeminen pöydän ääressä on paikallaan.

Luontopainotteisuuden lisäksi liikunnallisuus on koulussa vahvassa osassa. Pyöräretkiä tehdään vaikkapa kirjastoon. Kulttuuriakaan ei unohdeta. Retkiä tehdään myös ARX:iin ja teatteriin.

Myös vastuullisuudesta keskustellaan ja toisinaan oppilailta tulee hyvinkin oivaltavia kysymyksiä. Ilahduttavaa opettajien mielestä on, että oppilaat ovat aina innostuneita asioista. Metsästyspäivänä vastuullisuuskysymykset tulevat nousemaan esille. Rapuja syödessä oppilaille kerrottiin, että ravut kuolevat kiehuvaan veteen heitettäessä heti, eivätkä ehdi kärsiä. Arjessa on selvää, että roskia ei jätetä luontoon, eikä oksia katkota. Mitä pienemmät oppilaat ovat kyseessä, sitä konkreettisempien asioiden kautta opitaan.

— Jos lapsi saa kokemuksia luonnosta, se tulee hänelle merkitykselliseksi ja siitä haluaa myös pitää huolta, Oikari toteaa ja kiittää, kuinka Alvettulassa on saanut toteuttaa omaa intohimoaan. Tätä Isotalo pitää hienona kiteytyksenä. — On tärkeää, että jokaisella opettajalla on pedagoginen vapautensa. Opettajien kesken on löytynyt yhteinen sävel suunnittelussa ja järjestämisessä.

Opettajat kokevat, että tekemisen kautta opiskelu on myös monille pojille hyvä tapa. Peruskoulun saatetaan kokea suosivan tyt-

töjä, koska se keskittyy tiedollisen aineiston vastaanottamiseen ja paikallaan istumiseen. Toki nekin ovat tärkeitä taitoja.

Vanajavesikeskuksen järjestämä vesireppu kolmos-nelosluokkalaisille havainnollistaa konkreettisesti, miksi esimerkiksi uimapaikalla on sinilevää. Veden laatua mitataan Alvettulan sillalta.

Alvettulan koulussa noudatetaan samaa kuntakohtaista opetussuunnitelmaa kuin muuallakin, eikä luontopainotteisuus aiheuta siihen muutoksia. Vastaavaa painotusta ei ole muissa Hämeenlinnan kouluissa, mutta Nummen yhtenäiskoulussa ja Seminaarin koulussa toteutetaan kielirikasteista opetusta ja ruotsinkielistä opetusta on Seminaarin koulussa ja Hämeenlinnan yhteiskoulussa.

Alvettulan koulun rehtori Jukka Isotalo

MONIPUOLISIA URAPOLKUJA JA MERKITYKSELLISTÄ TYÖTÄ

Rakennuttajapäällikkö Jere Takala

Hämeenlinnan kaupunki on merkittävä työnantaja, joka tarjoaa työpaikan yli 1800 eri alan osaajalle. Jokaisella heistä on ainutlaatuinen uratarina, joka kuvaa heidän työnsä merkitystä ja vaikutusta kaupunkilaisten jokapäiväiseen elämään. Miksi sitten Hämeenlinnan kaupungille haetaan töihin, ja miksi kaupungilla viihdytään?

teksti **Anna-Kaisa Naskali**
kuva **Miika Kangasniemi**

Kaupungin työntekijöillä on keskeinen rooli kaupunkilaisten arjen sujuvuuden sekä turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön varmistamisessa. Hämeenlinnan kaupungille hakeutuvat usein osaajat, jotka haluavat olla mukana tässä tärkeässä työssä ja vaikuttaa positiivisesti kaupungin kehitykseen.

Rakennuttajapäällikkö **Jere Takala** on alun perin tullut Hämeenlinnan kaupungille kesätöihin. Vuonna 2018 Takala aloitti kaupungilla vastaavana mestarina, ja on voinut opiskella työnsä ohessa insinöörikäsi. Takala kokee merkityksellisyyden tunteen tärkeäksi omassa työssään, ja työnsä kautta hän pääsee rakentamaan Hämeenlinnasta vähän hienomman kaupungin.

— Erityisesti työssäni on hienoa se, miten siinä yhdistyy rakennustekniikka ja julkishallinto. Me teemme sellaisia asioita, jotka vaikuttavat hämeenlinnalaisten arkeen konkreettisella tavalla, toteaa Takala. Mielenkiinto osallistua kaupungin rakentamiseen ajoi elinvoimajohtaja **Niklas Lähteenmäen** hakemaan Hämeenlinnan kaupungille töihin yli 10 vuotta sitten. Lähteenmäki aloitti kaupungilla yleiskaava-arkkitehtina, ja on edennyt asiantuntijan työstä johtotehtäviin.

— Työssämme on positiivinen vire - pyrimme saamaan kaupunkia menestymään ja lisäämään kaupungin houkuttavuutta. On hienoa pyrkiä tekemään asioita paremmaksi, kertoo Lähteenmäki. Myös päiväkodin johtaja **Roosa Meriläinen** on tehnyt pitkän uran Hämeenlinnan kaupungilla vuodesta 2008 lähtien, jolloin hän aloitti päiväkotiaivustajana. Työ var-

haiskasvatuksessa lasten parissa veti häntä puoleensa. Meriläiselle on aina ollut selvää, että haluaa työskennellä kaupungin palveluksessa.

TEEMME ASIOITA ROHKEASTI YHDESSÄ

Hämeenlinnan kaupungilla kannustetaan yhdessä tekemiseen, kokeilemaan rohkeasti uusia asioita ja tuetaan työkaveria onnistumaan. Tämä välittyy myös työntekijöiden jakamista kokemuksista.

Luokanopettajana ja rehtorina työskentelevä **Anna-Emilia Salminen** on tullut kaupungille töihin vuonna 2013.

— Meillä on raikas ja eteenpäin pyrkivä työyhteisö ja meillä haastetaan ajattelemaan sekä tekemään asioita uudella tavalla. Meillä tuetaan yli toimialarajojen toistemme osaamista ja autamme toisiamme tekemään työtämme paremmin, kehuu Salminen.

Niklas Lähteenmäki nauttii siitä, että pääsee näkemään työssään paljon ja saa työskennellä yhdessä ihmisten kanssa. Isolla työnantajalla on valtava määrä osaamista jaettavana.

— Olemme innostuneita työstämme, ja se näkyy kaikessa, mitä teemme - meillä on hieno henki. Me teemme synergiatyötä tosi paljon ja keskustelemme paljon kaupungin eri yksiköiden kanssa, kertoo Lähteenmäki.

TYÖNANTAJA MAHDOLLISTAA MONIPUOLISET URAPOLUT

Iso työnantaja antaa mahdollisuuden urakehitykselle. Hämeenlinnan kaupunki tarjoaa työntekijöilleen mahdollisuuksia kehittää ammattitaitoaan, opiskella työn ohella sekä edetä monipuolisilla urapoluilla. Nämä mahdollisuudet parantavat työhyvinvointia ja edistävät pitkien työsuhteen syntymistä.

— Työnantaja on kannustanut ja tukenut

minua urapolkuni aikana. Vuosien varrella olen saanut ammatillisesti kasvaa ja kehittyä kaupungin palveluksessa ja tehdä työtä monipuolisesti varhaiskasvatuksen eri tehtävissä, kertoo Meriläinen.

Erilaisia työtehtäviä on mahdollista kokeilla oman mielenkiinnon mukaan. Anna-Emilia Salminen halusi kokeilla jotain uutta, ja sai mahdollisuuden tehdä hanketyötä opetustoimen hallinnossa. Lisäksi hän on saanut kehittää omaa osaamistaan

opiskelemalla kasvatus- ja opetusalan johtamista.

— Täällä osaaminen huomataan ja kannustetaan kehittymään. Tulee sellainen olo, että saa tehdä niitä itselle tärkeitä juttuja, Salminen toteaa.

Hämeenlinnan kaupungilla on niin monta mielenkiintoista uratarinaa kuin on tekijöitäkin. Voit tutustua niihin lisää verkkosivuiltamme.

www.hameenlinna.fi/uratarinat

Päiväkodin johtaja Roosa Meriläinen

TyöHäme
II TYÖLLISYYSALUE

TEEMME
TYÖTÄ
TYÖSI
ETEEN

TE-palvelut siirtyvät valtiolta kunnille 1.1.2025. Hämeenlinna, Forssa, Hattula, Tammela, Jokioinen, Humppila ja Ypäjä muodostavat yhteisen TyöHämeen työllisyysalueen.

Lue lisää: www.tyohame.fi

Elina Katajan mukaan työskentely ulkomailla voi avata uusia näkökulmia työhön ja elämään ylipäätään.

INTIASSA LIIKA EI OLE LIIKAA

Työskentely ulkomailla voi avata uusia näkökulmia myös varhaiskasvattajille. Intian Mumbaissa työskentelevä Elina Kataja on vienyt mukanaan hämeenlinnalaista varhaiskasvatusosaamista ja aikoo tuoda tullessaan iloa, väriä ja juhlia.

teksti **Ossi Nyström**

kuvat **Elina Katajan kotialbumi**

Kun **Elina Kataja** päätti hakea työpaikkaa Intiasta, oli hän ehtinyt toimia Hämeenlinnassa varhaiskasvatuksen suunnittelijana seitsemän vuotta.

— Varhaiskasvatus on ammatillinen intohimoni, ja olin jo hetken ajatellut, että työelämäni kaipaisi jotain uutta. Intian keikka tuli kuin tarjottimella.

Intiaan kesäkuussa 2023 muuttanut Kataja toimii Mumbaissa Finland International Schoolin opettajakoulutuksen päällikkö-

nä. Hän vastaa suomalaisen kasvatuksen ja opetuksen metodien ja pedagogiikan täydennyskouluttamisesta pienten lasten intialaisille opettajille. Lisäksi Kataja on tuottanut muun muassa erilaisia oppaita ja oppikirjoja. Työskentely Intiassa on hänen mukaansa moninaista, haastavaa ja äärettömän mielenkiintoista.

— Intia ja Suomi edustavat hyvin erilaisista käsitystä koulutuksesta ja opetuksesta. Suomessa uskotaan toiminnalliseen oppimiseen, lapsi- ja oppilaskeskeisyyteen, lasten osallisuuteen, aktiiviseen tekemiseen ja siihen, että lapsi todella oppii ja ymmär-

tää oppimansa. Intian perinne opetuksessa taas on ulkoa opettelussa, muistamisessa ja kirjakeskeisessä opetuksessa jo varhaiskasvatuksesta lähtien. Lisäksi opetus on hyvin opettajakeskeistä, eikä lapsen omalle äänelle tai ajattelulle jää juuri tilaa. Meidän koulumme tuo tähän perinteeseen uudenlaisen lähestymistavan.

UUSIA NÄKÖKULMIA ULKOMAILTA

Usein kuulee sanottavan, että pitää mennä kauas, jotta oppii katsomaan lähelle. Sanonta on pitänyt kutinsa myös Katajan

kohdalla. Hän suosittelee työskentelyä ulkomailla lämpimästi kaikille varhaiskasvatuksen parissa työskenteleville.

— Kun lähtee pois omasta turvallisesta piiristä, voi oppia ammatillisesti ja ihmisenä valtavasti uutta, ja voi oppia tarkastelemaan työtä ihan uudesta näkökulmasta. Itse olen oppinut suomalaisesta varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta täällä ehkä enemmän kuin vuosikymmeninä Suomessa. Minun on ollut pakko omassa työssäni miettiä ja työstää perinpohjaisesti auki se, mistä meidän varhaiskasvatuksemme ja perusopetuksemme oikeastaan koostuu ja mitkä ovat ne elementit, jotka haluan nähdä myös meidän koulussamme ja meidän opettajiemme työssä.

HÄMEENLINNAN OPIT

Kataja saa työstään uusia näkökulmia, mutta toki niitä kulkee myös toiseen suuntaan. Siksi Intian Mumbaissa on nyt koulu, jossa noudatetaan toimintatapoja, jotka ovat saaneet alkunsa tuhansien kilometrien päässä Suomen Hämeenlinnassa.

— Olemme tehneet Hämeenlinnan varhaiskasvatuksessa paikalliset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat tiiviissä ja laajassa yhteistyössä henkilöstön kanssa. Niistä on rakennettu puunmakuisten asiakirjojen sijaan varhaiskasvattajan käsikirja -tyyppiset oppaat. Tuo Hämeenlinnan prosessi on ollut poikkeuksellinen Suomessa, koska muualla kyseistä asiakirjaa on työtetty hyvin eri tavoin. Samaa prosessia olen luotsannut Intiassa, ja sen tuloksena meillä on nyt uunituoreet opettajien käsikirjat varhaiskasvatuksessa.

Ymmärrys siitä kuinka erilaisista koulutuksellisista lähtökohdista kukin työelämässään rakentaa on kasvattanut entisestään Katajan suomalaista opettajankoulutusta kohtaan tuntemaa arvostusta.

— Niin ikään hämeenlinnalaisen varhaiskasvatuksen ytimet ovat jotain, mitä haluan myös täällä vaalia: lasten osallisuus, ammattilaisten kekseliäisyys, kestävä kehityksen lähtökohdat, inklusiivinen arki, johon mahtuu monenlaista oppijaa, leikil-

linen oppiminen sekä kunnioittava vuorovaikutus lapsia kohtaan.

KAIKKEA VÄHÄN LIIKAA

Katajan kertomuksista käy selväksi, että myös meillä hämäläisillä harmaan halaajilla olisi monenlaista opittavaa siitä, kuinka Intiassa suhtaudutaan niin koulutukseen kuin elämään ylipäätään.

— Toisin mielelläni mukanani Suomen toisinaan vähän harmaaseen arkeen värikään, iloisen, räiskyvän, yhteisöllisen elämän ja jatkuvat juhlat. Siinä missä meillä Suomessa juhliitaan suunnilleen kolme kertaa vuodessa, Intiassa kouluissa juhliitaan

varmasti kolme kertaa kuussa näkyvästi, isosti, juhlallisesti, vauhdikkaasti ja äänekkäästi.

Maana Intia on Katajan mielestä huikea paikka, jossa kaikkea on vähän liikaa niin hyvässä kuin pahassa.

— Liian äänekäs, liikaa ruuhkia, liikaa ihmisiä, liikaa saastetta, liian kuuma... Samalla valtavasti juhlia, valtavasti värejä, tuoksua ja tansseja, puheliaita, äänekkäitä, nauravia ja auttavia ihmisiä, valtavasti erilaisia kohteita ja kulttuureja ympäri Intiaa, joihin tutustua. Kaikkea vähän liikaa – mutta ehkä siksi nautin täällä olemisesta niin paljon!

Elina Kataja Finland International Schoolin edustalla Intian Mumbaissa.

NUORTEN HÄMEENLINNA - TOIMINTAA KOULUSSA JA VAPAALLA

teksti *Olga Nisumaa*

Hämeenlinnan nuorisopalvelut tarjoaa monipuolisia palveluita 13–29-vuotiaille nuorille. Tavoitteena on tukea nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja kasvua turvallisessa ympäristössä.

Hämeenlinnassa on useita nuorisotiloja, jotka tarjoavat turvallisia ja viihtyisiä paikkoja nuorille. Näissä tiloissa voi kokeilla esimerkiksi biljardia, pöytäpelejä tai erilaisia kädentaitoja. Nuorisotiloja löytyy sekä kantakaupungista että pitäjistä.

Keskusta-alueella sijaitsevat nuorisotila G-Nurkka kauppakeskus Goodmanissa sekä pelitila Bunkkeri, joka järjestää viikonlopun mittaisia lani-tapahtumia. Seuraavat lanit ovat joulukuussa Loimalahden

leirikeskuksessa. Hämeenlinnan keskustassa kokoontuu myös sateenkaarisensitiivinen nuorisotila Säihke. Itäisellä alueella toimii nuorisotila Kraatteri ja läntisellä alueella nuorisotila Nuke. Pitäjistä löytyvät Rengon Renu, Hauhon Pöhinä, Lammin Norppa sekä Iittalan nuorisotalo Hukari.

Nuorisotyöntekijät yläkouluissa osallistuvat koulun arkeen ja yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Heidän työnsä painottuu ennaltaehkäisevään toimintaan, jonka tavoitteena on luoda avointa vuorovaikutusta nuorten välille sekä lisätä onnistumisen kokemuksia, osallisuutta ja yhteistoimintaa.

Etsivä nuorisotyö on suunnattu 16–29-vuotiaille nuorille, jotka kaipaavat apua mieltä askarruttaviin asioihin. Etsivä nuoris-

työ on vapaaehtoista, luottamuksellista ja maksutonta. Yhteyttä voi ottaa nuori itse tai hänen läheisensä, ja tapaamiset järjestetään nuoren tarpeen mukaan. Yhteydenottopyynnön voi jättää myös sähköisesti osoitteessa yhteysetsivaan.fi.

Ohjaamo Stage tarjoaa tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita alle 30-vuotiaille nuorille. Ohjaamo on avoinna maanantaista torstaihin klo 12–16. Lisäksi maanantaisin järjestetään avoimen olemisen tila nuorille aikuisille klo 16–20 sekä “Walk in” -terapia klo 16.30–19.30.

www.hameenlinna.fi/nuorisotilat
bunkkeri.gg

LUMOAVA JA MONIMUOTOINEN HÄMEENLINNA

teksti *Hilja Kurkinen*
kuva *Miika Kangasniemi*

Hämeenlinnan kaupunki laatii luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen ja luontokadon ehkäisemiseen tähtäävän LUMO-ohjelman (2025–2035). Luonnon monimuotoisuudella, eli biodiversiteetillä, tarkoitetaan elollisen luonnon monimuotoisuutta, sisältäen ekosysteemien ja lajien monimuotoisuuden sekä lajien sisäisen perinnöllisen vaihtelun.

Luonnon monimuotoisuus on merkittävästi heikentynyt ihmisen toiminnan, kuten maankäytön seurauksena. Tämä näkyy luontokatona, esimerkiksi eliölajien uhanalaistumisen lisääntymisenä.

Hämeenlinnan LUMO-ohjelma lähti liikkeelle kaupungin ympäristöasiantuntijan, biologi ja lintuharrastaja **Hanna Tuomisen** aloitteesta.

— Olen hyvin huolissani metsäluonnon heikkenemisestä, jota liiallinen tehomaatalous aiheuttaa. Oman eliniän aikana olen huomannut selviä muutoksia esimerkiksi lintulajistossa, kuten vielä 80-luvulla yleisimmän lintulautavieraan hömötiaisten kannan romahduksen. Myös ilmastomuutos ja vieraslajit uhkaavat luonnon monimuotoisuutta, Tuominen kertoo. LUMO-ohjelman tarkoitus on kehittää kaupungilla jo käytössä olevia toimintatapoja ja luoda uusia toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Ohjelman tavoitteena on turvata luontoarvoja kunnan

metsissä kuin vesistöissä, edistää heikentyneiden ekosysteemien palautumista sekä ilmastomuutokseen sopeutumista.

HÄMEENLINNAN LUONNON AINUTLAATUISET ERITYISPIIRTEET

Hämeenlinnan keskustaa ympäröivät luonnonsuojelualueet, ja alueella esiintyy niin uhanalaisia luontotyyppejä kuin lajejakin. Tuominen listaa Hämeenlinnan erityispiirteitä luonnon näkökulmasta.

— Kaupungin länsipuolinen harjujakso ja Aulangon alue muodostavat arvokkaan maisema- ja luontoarvoja sisältävän kokonaisuuden. Täällä on suppia, paahderinteitä, arvokasta lajistoa, kuten hämeenylmäkukkaa sekä uhanalaisia lehtotyyppejä. Hämeenlinnan alueella on noin 600 järveä, mikä tekee alueen vesiluonnosta erityisen. Tuominen painottaa kaupunkien vastuuta luontotyössä.

— Jokaisella kunnalla on velvoite edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua ja kantaa vastuu luontokadon torjunnassa. Luontoarvojen vaaliminen kaupungin toiminnassa on myös imagolle eduksi. Myös sidosryhmien ja asukkaiden näkemykset huomioidaan ohjelmatyössä. Kuntalaisille toteutetaan marraskuussa LUMO-kysely, ja sidosryhmille järjestetään alkuvuodesta työpaja, jossa visioidaan Hämeenlinnan luontotyötä. LUMO-ohjelma valmistuu kesällä 2025. Vapaa-ajallaan Tuominen sienestää, marjastaa, rengastaa pöllöjä ja toisinaan myös lepakoita.

— Luonto on tärkeä osa elämääni. Se on jokapäiväisen ihmetyksen ja ilon lähde. Lempiluontopaikkojani ovat iäkkäämmät kuusi- ja sekametsät, jossa on lahopuustoa ja järeitä haapoja. Kaupungin ympäristöasiantuntija muistuttaa, että olemme kaikki vastuussa luonnon hyvinvoinnista. — Pienilläkin teoilla on väliä. Omalle pihamaalle voi asentaa hyönteishoteleja, linnun- ja lepakonpönttöjä. Perustamalla niityn voi lisätä elinympäristöjä hyönteisille nauttien samalla kukkaloistosta. Kannattaa myös osallistua omalla paikkakunnallaan järjestettäviin vieraslajitalkoisiin. Rikas ja monipuolinen luonto vaikuttaa myös meidän omaan hyvinvointiimme ja terveyteen. Huolehtiessamme luonnosta, huolehdimme samalla siis myös itsestämme.

*Ympäristöasiantuntija
Hanna Tuominen*

Hei 5.-9. luokkalaisen huoltaja!

**ONHAN
TEILLÄ NUORISO
PASSI
JO KÄYTÖSSÄ?**

- rahanarvosia etuja
- maksuttomia harrastuksia
- tietoa tapahtumista

**NÄIN OTAT NUORISOPASSIN
KÄYTTÖÖN:**

1. Huoltaja aktivoi uuden käyttäjän
2. Huoltaja saa vahvistusviestin sähköpostiin
3. Nuori lataa Nuorisopassin sovelluskaupasta
4. Kirjaudu sisään sovellukseen käyttäjän sähköpostilla

Tutustu nuorisopassiin:
HAMEENLINNA.FI/NUORISOPASSI

OpinTyö-valmennuksen Olha Kucherova työharjoittelussa Konditoria-leipomo Laurellissa

OPINTYÖ-VALMENNUKSESSA OPITAAN TEKEMÄLLÄ

teksti **Maria Kauranen**
kuva **Miika Kangasniemi**

Tammikuussa 2024 alkoi historian ensimmäinen OpinTyö eli maahan muuttaneille suunnattu valmennus, joka yhdistää suomen kielen opinnot sekä työharjoittelujaksot eri yrityksissä. Osallistujat opiskelevat suomea perinteisesti opettajan johdolla Vanajaveden opistossa, ja lisäksi työharjoittelut tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden kehittää kieltä käytännössä työtä tekemällä. Valmennukseen kuuluu myös tulkatut tunnit, jotka käsittelevät esimerkiksi suomalaista työelämää, yrittäjyyttä Suomessa ja kielitaidon kehittämistä. OpinTyön yksi tärkeä tavoite on osallistuji-

en työllistyminen. OpinTyön mentorit ovat työnhaussa tukena. Valmennuksen konseptiin kuuluu sekä yksilö- että ryhmätyöharjoittelut. Ryhmätyöharjoittelussa mentori on harjoittelijoiden mukana tekemässä samoja tehtäviä heidän kanssaan. Mentori on siis tiiviisti tukena perehdytyksessä, vuorovaikutuksessa sekä työpaikan toimintatapojen opettelussa alusta asti. Kevään aikana valmennuksessa tapahtui hienoja onnistumisia: kolme yritystä päätyi palkkaamaan OpinTyön työharjoittelijan kesä- tai sesonkitöihin harjoittelun päätyttyä. — Kevään osallistujille jäi paljon positiivisia kokemuksia työharjoitteluista niin itse työstä kuin työyhteisöstä ja suomalaisesta työ-

paikkakulttuuristakin, ja on mahtavaa että osa työllistyi harjoittelupaikkaansa! Toivotaan hyvää menestystä myös seuraavalle ryhmälle, OpinTyön mentorit **Maria Kauranen** ja **Eevaleena Taala** hehkuttavat. Elokuussa aloitti uusi ryhmä ja tällä kertaa keskitytään yhteen alaan: elintarvikealaan. Yhteistyökumppaniksi lähti SUJUVA – Sujuvasti maahanmuuttajat töihin elintarvikealalle -hanke, joka järjesti osallistujille elintarvikealan koulutusta Hämeen ammatti-instituutissa sekä hygieniapassikokeet. Koulutuksen jälkeen alkoivat työharjoittelut elintarvikealan yrityksissä, jotka jatkuvat joulukuuhun asti.

KANSAINVÄLINEN YRITYSNEUVONTA ALOITTI TOIMINTANSA KESÄLLÄ

teksti **Oscar Shemari**

Kansainvälinen yritysneuvonta auttaa sinua, jos olet perustamassa yritystä Suomeen tai jos tarvitset olemassa olevan yrityksesi kanssa ohjausta ongelmatilanteissa. Kansainvälinen yritysneuvonta on avoin kaikille, mutta erityisesti sen kohderyhmänä ovat kansainväliset asukkaat. Palvelua tarjotaan monikielisesti ja monikanavaisesti matalalla kynnyksellä palvelupiste Kastellissa osoitteessa Wetherhoffinkatu 2.

— Tähän mennessä Kansainvälisen yritysneuvonnan ohjauksella on perustettu toiminimiä ja kevytyrittäjyyksiä sekä parilla asiakkaalla on liiketila

vuokrattuna. Olen myös auttanut starttirahan hakemisessa sekä liiketoimintasuunnitelmien ja kannattavuuslaskelmien teossa. Yritystoimintaa on käynnistänyt muun muassa parturi, tatuointiliike ja kansainvälinen kielten osaamisen yritys, kertoo Kansainvälisen yritysneuvonnan yrityskoordinaattori **Oscar Shemari**.

Kansainvälinen yritysneuvonta tarjoaa kansainvälisiä työntekijöitä palkkaaville yrityksille myös asettautumispalvelua, joka sisältää työntekijän henkilökohdaisen asettautumissuunnitelman sekä asettautumistapahtuman koko ryhmälle. Asettautumisen aiheita ovat työelämä,

verkostoituminen, suomen kielen opinnot ja Hämeenlinnan kaupungin palveluiden hyödyntäminen.

OTA YHTEYTTÄ JA VARAA AIKA

oscar.shemari@hameenlinna.fi

p. 040 778 8927

tai tule käymään yritysneuvonnan päivystyksessä keskiviikkoisin klo 10-12 ja 13-15!

KANSAINVÄLINEN PALVELUNEUVONTA – UUSI NIMI, TUTTU PALVELU

teksti **Anna Kolata**

Palvelupiste Kastellissa toimivan Maahanmuuttofon uusi nimi on Kansainvälinen palveluneuvonta - International Service Centre. Uusi nimi vastaa paremmin palvelun sisältöä ja kaupungin kansainvälistyvän väestön palvelutarpeita.

Kansainvälinen palveluneuvonta palvelee Hämeenlinnan kansainvälisiä asukkaita ilmaiseksi ja ilman ajanvarausta. Saat tietoa ja neuvoja arjen asioihin monikielisesti esi-

merkiksi asumiseen, työhön, koulutukseen ja vapaa-aikaan liittyen sekä viranomaisasioihin ja sähköisten palveluiden käyttöön.

Kansainvälinen palveluneuvonta on avoinna ma-pe klo 10-12 ja 13-16. Voit olla aukioloaikoina yhteydessä palveluneuvojiin myös puhelimitse, tekstiviestillä, WhatsAppilla ja Signaalilla.

Lue lisää: www.myintegration.fi

KANSAINVÄLISEN PALVELUNEUVONNAN PALVELUKIELET

Maanantai somali, ukraina

Tiistai arabia, ranska

Keskiviikko dari, kurdi-sorani, persia, sinhala

Torstai puola

Perjantai venäjä, viro

joka päivä suomi ja englanti

SEURAA MEITÄ

MyIntegration

@hameenlinnankotoutumispalvelu, @myintegration

HÄMEENLINNAN KAUPUNKINEUVONTA JA JOUKKOLIIKENTEEN ASIAKASPALVELU

Wetterhoffinkatu 2

puh. 03 621 3370

palvelupiste@hameenlinna.fi

Palvelemme kasvokkain, puhelimitse ja sähköpostitse ma-pe klo 9-12 ja 13-16

Tutustu Hämeenlinnan seudun joukkoliikenteen uusiin verkkosivuihin:

www.hameenlinnanjoukkoliikenne.fi

KAUPUNKIRAKENTEEN ASIAKASPALVELU

Wetterhoffinkatu 2

puh. 03 621 2310

mypalvelupiste@hameenlinna.fi

Palvelemme puhelimitse ma-pe klo 9-11 ja klo 12-15. Tapaamiset asiantuntijoiden kanssa sovittava etukäteen.

KIRJASTO-PALVELUPISTEET

Hauhon kirjasto-palvelupiste

Punnanmäentie 18, 14700 Hauho

Henkilökunta paikalla ma-ti klo 12-18, ke-pe klo 10-16

Kalvolan kirjasto-palvelupiste

Sauvalanaukio 4, 14500 Iittala

Henkilökunta paikalla ma-ti klo 12-18, ke-pe klo 10-16

Lammin kirjasto-palvelupiste

Linjatie 12, 16900 Lammi

Henkilökunta paikalla ma-ti klo 12-18, ke-pe klo 10-16

Rengon kirjasto-palvelupiste

Rengonraitti 7, 14300 Renko

Henkilökunta paikalla ma-ti klo 13-18, ke-pe klo 11-16

Tuuloksen kirjasto-palvelupiste

Pannujärventie 10, 14820 Tuulos,

Henkilökunta paikalla ma-ti klo 13-18, ke-to klo 11-16

Pääkirjasto

Lukiokatu 2, 13100 HML

Henkilökunta paikalla ma-pe klo 10-19, la klo 10-15, su klo 12-16

Nummen kirjasto

Kylätie 24, 13500 HML

Henkilökunta paikalla ma-ti klo 12-18, ke-pe klo 10-16

Omatoimikirjastot

Kirjastoihin pääsee sisään omatoimiaikana Vanamo-kirjastojen kirjastokortilla ja tunnustuvalla. Voit käyttää digikirjastokorttia vanamo.finna.fi -verkkokirjaston kautta liittämällä sen omiin tietoihin.

Vanamo-kirjastojen palvelut ovat pois käytöstä 6. – 20.11. järjestelmävaihdon takia.

Oma Hämeen uudet puhelinnumerot

Suun terveydenhuollon uudet ensilinjanumerot:

Kiireetön ajanvaraus ☎ 03 629 6301 (Arkipäivisin klo 8-15)

Kiireellinen ajanvaraus ☎ 03 629 6301 (Arkipäivisin klo 8-15)

Neuvolan uudet ensilinjanumerot:

Äitiys- ja lastenneuvola ☎ 03 629 6200 (Ma, ke, to klo 8-15, ti ja pe klo 8-12)

Perhesuunnittelu- ja ehkäisyneuvonta ☎ 03 629 6201 (Ma, ke, to klo 8-15, ti ja pe klo 8-12)

Ikäihmisten ensilinja: Oma Hämeen keskitetty asiakas -ja palveluohjaus:

Ikäihmisten ensilinja ☎ 03 629 6620 (Arkipäivisin klo 9-15)

Chat ja etävastaanotto, avoinna arkisin klo 8-20

Etäasiointi chat-palveluissamme on helppo ja nopea tapa hoitaa hyvinvointiisi ja terveytesi liittyviä asioita. Chat löytyy omahame.fi -sivun oikeasta alakulmasta kohdasta "Aloita chat". Chat-palveluita käytät kätevästi myös Oma Häme-mobiilisovelluksen kautta. Sovelluksen voit ladata sovelluskaupasta. Chatissa sinulle vastaa Oma Hämeen ammattilainen.

Lue lisää:
omahame.fi

